

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av markanvändnings- och bygglagen och av 7 kap. 7 § i lagen om bostadsköp

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 oktober 2013 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av markanvändnings- och bygglagen och av 7 kap. 7 § i lagen om bostadsköp (RP 147/2013 rd) till miljöutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 42/2013 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- byggnadsråd Aila Korpivaara, regeringssekreterare Erja Werdi och programchef för handlingsprogrammet Fukt- och mögeltalkot Juhani Pirinen, miljöministeriet
- överinspektör Vesa Pekkola, social- och hälsovårdsministeriet
- äldre expert, arkitekt SAFA Eero Palomäki, Arbetshälsoinstitutet

- chefsjurist Ulla Hurmeranta, Finlands Kommunförbund
- verksamhetsledare Hannele Rämö, Asumisterveysliitto AsTe ry
- jurist Johanna Aho, Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
- verkställande direktör Ahti Juntila och ordförande för utbildningskommittén Eero Reijonen, Byggmästarna och -ingenjörerna YH RKL rf
- verkställande direktör Kimmo Sandberg, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry
- ordförande Pekka Virkamäki, Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
- ombudsman Reijo S. Lehtinen, Byggnadsindustrin RT rf
- chefsjurist Jenni Hupli, Finlands Fastighetsförbund rf.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Suomen Sisäilmakeskus Oy
- Finlands Arkitektförbund rf
- Suomen LVI-liitto SuLVI ry
- Finlands Byggnadsingenjörsförbund RIL rf
- Inredningsarkitekter SIO rf
- Nya Ingenjörsförbundet UIL rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att markanvändnings- och bygglagen och lagen om bostadsköp ändras.

Regleringen om skyldigheterna för den som påbörjar ett byggprojekt, utformningen av byggnader, projekterarna, byggarbetsledningen, ansökan om bygglov och myndigheternas tillsyn över byggandet uppfyller för närvarande inte de krav som i grundlagen ställs på författningsnivå och bemyndigandet att utfärda förordning. Syftet med propositionen är att i markanvändnings- och bygglagen samla bestämmelser som för närvarande finns på olika författningsnivåer så att lagen innehåller sådana i grundlagen förutsatta grundläggande bestämmelser om individens rättigheter och skyldigheter samt exakta och noggrant avgränsade bemyndiganden att utfärda förordning. Vidare är syftet att förtydliga

den osammanhängande regleringen och på så sätt främja en enhetlig tillämpning av bestämmelserna.

Innehållsmässigt kvarstår regleringen om skyldigheterna för den som påbörjar ett byggprojekt, utformningen av byggnader, projekterarna, byggarbetsledningen, ansökan om bygglov och myndigheternas tillsyn över byggandet i huvudsak oförändrad med undantag för vissa tillägg som betonar särdragen hos reparationsbyggande och en precisering av de byggnadsarbeten som förutsätter byggarbetsledning.

Hänvisningen till Finlands byggbestämmelsesamling i lagen om bostadsköp ändras till en hänvisning till markanvändnings- och bygglagen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Syftet med propositionen är framför allt att få markanvändnings- och bygglagens bestämmelser om skyldigheterna för den som påbörjar ett byggprojekt, utformningen av byggnader, projekterarna, byggarbetsledningen, ansökan om bygglov och byggtillsynen att överensstämma med kraven i 80 § i grundlagen. Det är inte meningen att göra ändringar i bestämmelsernas innehåll. Propositionen innefattar dock några smärre ändringar som främst framhäver särdragen i fråga om ombyggnad.

Tre centrala teman har lyfts upp under utskottsbehandlingen när det gäller de direkta och indirekta effekterna av propositionen, nämligen

1) projekterings- och arbetsledningsuppgifternas svårighetsklasser samt projekterarnas och arbetsledningens behörighetsvillkor,

2) om de gällande behörigheterna kvarstår och

3) bättre byggkvalitet, särskilt för att minska fukt- och mögelskadorna. Utskottet tar i det följande upp dessa frågor särskilt och föreslår dessutom ändringar i propositionen i syfte att säkerställa det eftersträfvade målet både på lagnivå och i lagstiftningen på lägre nivå, dvs. i förordningar och anvisningar. Dessutom föreslår utskottet vissa behövliga preciseringar utifrån grundlagsutskottets utlåtande.

Projekterings- och arbetsledningsuppgifternas svårighetsklasser samt projekterarnas och arbetsledningens behörighetsvillkor

I dag ingår bestämmelserna om projekterings- och arbetsledningsuppgifternas svårighetsklasser i 123 § i markanvändnings- och bygglagen och de närmare kriterierna för klassificeringen av svårighetsgrader i de branschspecifika tabellerna i del A2 av byggbestämmelsesamlingen. I princip kommer indelningen i svårighetsklasser att kvarstå i samma form som i dag. Lagförslaget innehåller emellertid klarare bestämmelser

om svårighetsklasserna, och det är meningen att närmare bestämmelser om kriterierna för vilken svårighetsgrad projekterings- och arbetsledningsuppgifterna ska ha ska utfärdas genom förordning. Dessutom är det meningen att anvisningstabellerna liksom nu ska ange vilken specifik behörighet som behövs för en viss uppgift bl.a. i fråga om utbildning, vilket innebär att de branschspecifika särdragen flexibelt kan beaktas.

Utgångspunkten i propositionen är den att svårighetsklassernas inbördes förhållande ska ändras, eftersom kategorierna krävande och synnerligen krävande uppgifter i dagens läge innehåller mindre krävande uppgifter som inte hör hemma där, och projekterarna då av förståeliga skäl har försökt få behörighet för den högsta klassen, dvs. den för synnerligen krävande uppgifter. Utvecklingen inom branschen har således lett till att hela systemet med olika klasser saknar betydelse. Avsikten är nu att återinföra tolkningen enligt den ursprungliga idén i fråga om förhållandet mellan de olika kategorierna. Till följd av en sådan inflatorisk utveckling finns det i praktiken bara sedvanliga och synnerligen krävande objekt. Ett tioårigt system har i motsats till avsikten blivit ett snävt system med enbart två kategorier.

Regeringen strävar efter att återinföra en svårighetsklassificering i fyra steg i enlighet med vad som ursprungligen avsågs, och så ska objekten i den högsta klassen vara ett undantag och inte huvudregel. Miljöutskottet föreslår att 120 d § 3 mom. i lagförslag 1 ändras så, att den högsta svårighetsklassen för projekteringsuppgifter ändras från nuvarande "synnerligen krävande" till "exceptionellt krävande", vilket signalerar avsikten att ändra den nuvarande urholkade tolkningen, där en onödigt stor del av uppgifterna ligger i den högsta kategorin. En sådan ändring är nödvändig, menar utskottet, om man vill försäkra sig om att den eftersträlvade tolkningsförändringen i praktiken ska äga rum.

Samma ändring görs i fråga om arbetsledningsuppgifter i 120 b § 3 mom. Begreppet "exceptionellt krävande" återger bättre målet att en ytterst liten del av uppgifterna ska ligga i denna

kategori, omkring 1—3 % av alla uppgifter inom projektering och arbetsledning.

Enligt det föreslagna 120 d § 3 mom. kan det finnas projekteringsuppgifter som hör till olika svårighetsklasser inom samma byggprojekt, och det faktum att en uppgift anses vara exceptionellt krävande innebär inte att hela projektet är det. Exempelvis kan de installationstekniska projekteringsuppgifterna vara sedvanliga trots att byggprojekteringen är krävande, eller vice versa. Inom ett och samma byggprojekt kan det också liksom hittills finnas olika svårighetsklasser bland arbetsledningsuppgifterna.

Bestämmelser om hur svårighetsklasserna bestäms för olika projekteringsuppgifter utfärdas utifrån normgivningsbemyndigandet i 120 d § 4 mom. i lagförslag 1 genom förordning av miljöministeriet. På motsvarande sätt finns ett bemyndigande som gäller bestämmande av svårighetsklasserna för ledningsuppgifter inom byggarbeten i 122 b § 5 mom. Utskottet anser att de närmare bestämmelserna bör utfärdas genom förordning av statsrådet i stället för av miljöministeriet, eftersom klassificeringen indirekt har mer allmän betydelse för behörigheterna. I praktiken innebär förändringar i svårighetsklassernas inbördes förhållanden att största delen av projekten kommer att ligga i kategorierna sedvanliga eller krävande projekt, och således kommer jobbomöjligheterna i fråga om dessa att öka. De exceptionellt krävande projekterings- och arbetsledningsuppgifterna kommer att vara få inom den nya klassificeringen. Utskottet vill ändå poängtera att en sådan ändring inte betyder att kvalitetskraven inom byggsektorn skulle bli lägre i fråga om krävande objekt.

Förordningarna och anvisningarna på lägre nivå måste tas fram i samarbete med branschorganisationerna, utbildningsaktörerna och de kommunala byggnadstillsynsmyndigheterna. Utgångspunkten är den att behörighetskraven ska kvarstå på nuvarande nivå. Det är bara genom att ändra det inbördes förhållandet mellan svårighetsklasserna som förändringar kan ske i praktiken.

Dessutom vill utskottet understryka att det också behövs riktlinjer och utbildning för bygg-

nadstillsynen och branschaktörerna, inte bara förordningar och anvisningar, för att trygga en enhetlig tillämpning. Exempelvis ger ett FISE-behörighetsbevis eller lagstadgad utbildning i sig inte rätt att bli godkänd som aktör i ett byggprojekt, utan det är fortfarande byggnadstillsynsmyndigheterna som från fall till fall kommer att ha beslutsrätt på samma sätt som enligt gällande lag. Bestämmelserna i markanvändnings- och bygglagen är av allmän och flexibel natur. Byggnadstillsynsmyndigheterna fattar självständiga beslut för varje projekt. Samtidigt bör man eftersträva en enhetlig tillämpningspraxis och därför är det nödvändigt med utbildning och riktlinjer.

Behörighetsvillkor

Regeringen vill att regleringen om behörighet för projekterare och arbetsledning ska finnas i lag. Bestämmelser om behörighetsvillkor för projekterare och arbetsledare finns i 120 e § respektive 122 c § i lagförslag 1, och de gäller behörighetsvillkoren för projekteringsuppgifter i fyra olika svårighetsklasser. Den behörighet som krävs bestäms utifrån utbildningens och erfarenhetens tillräcklighet i förhållande till hur krävande uppgiften är. Behörighetsvillkoren gäller såväl byggprojekterare och specialprojekterare som ansvariga arbetsledare och arbetsledare för specialområden. I innehållet föreslår regeringen inga ändringar. Liksom i gällande lag är behörighetsvillkoren minimivillkor.

Utskottet understryker att grunderna för behörighetsvillkoren efter lagändringen framgår av lag och lagbaserade anvisningar i enlighet med de nuvarande kraven, som införts genom författningar på lägre nivå. Eftersom det kommer att finnas färre krävande objekt till följd av det ändrade klassificeringssystemet kommer också behovet att påvisa behörighet för exceptionellt krävande uppgifter att minska.

Det krävs särskild expertis för projektering av exceptionellt krävande objekt, och därför måste man i fråga om dessa kräva högre högskoleexamen av projekterare och en i lag angiven tillräcklig erfarenhet. Andelen projekt som bestäms

vara exceptionellt krävande kommer att vara ytterst liten av alla projekteringsuppgifter. De är ändå på grund av vissa egenskaper så pass krävande att det är motiverat att liksom nu kräva högre högskoleexamen och tillräckligt lång arbetslivserfarenhet. Lindrade behörighetsvillkor skulle innebära en ändring i förhållande till den grundläggande kravnivån i del A2 i byggbestämmelsesamlingen, vilket inte kan anses vara ändamålsenligt. I detta sammanhang hänvisar utskottet till ett betänkande från revisionsutskottet och de uttalanden som riksdagen godkänt med anledning av det. De gäller vilken betydelse behörighetsvillkoren inom byggbranschen har när det gäller att få bukt med fukt- och mögelproblemen i byggnader i syfte att höja kvaliteten på byggande och ombyggnad.

När en projekteringsuppgift är exceptionellt krävande är behörighetsvillkoret högre högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området plus minst sex års erfarenhet, menar utskottet. Med högre högskoleexamen avses då också de högre yrkeshögskoleexamen. Enligt 18 § i yrkeshögskolelagen kan vid yrkeshögskolorna avläggas yrkeshögskoleexamen och högre yrkeshögskoleexamen. Yrkeshögskoleexamen är högskoleexamen och högre yrkeshögskoleexamen är högre högskoleexamen.

Behörighetsvillkor för arbetsledare i exceptionellt krävande arbetsledningsuppgifter är för uppgiften lämplig högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området eller tidigare examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen och dessutom i lag angiven tillräcklig erfarenhet. Med högskoleexamen avses i synnerhet yrkeshögskoleexamen såsom för uppgiften lämplig ingenjörsexamen (YH) inom byggbranschen eller det tekniska området eller byggmästarexamen (YH). Andelen arbetsledningsuppgifter som bestäms vara exceptionellt krävande kommer att vara ytterst liten av alla arbetsledningsuppgifter.

Utöver de som har den nämnda behörigheten kan största delen av arbetsledningsuppgifterna också skötas av dem som har en för uppgiften lämplig tidigare teknikerexamen inom bygg-

branschen eller motsvarande examen och i lag angiven tillräcklig erfarenhet.

Kvarstår gällande behörigheter?

I enlighet med vad som sagts ska behörighetsvillkoren i princip kvarstå oförändrade. Enligt propositionsmotiven (s. 16—17) kan klarläggande och precisering av regleringen om svårighetsklasserna för projekterings- och arbetsledningsuppgifterna samt anknytande reglering om behörighetsvillkor inverka på ställningen för en enskild person som fungerar som projekterare eller arbetsledare, antingen genom att förbättra eller försämma den. Eftersom bestämmelserna kan ha tillämpats olika i olika kommuner kan det hända att tillämpningen av behörighetsvillkoren blir lindrigare i vissa kommuner, medan den blir strängare i andra. Sakkunniga som miljöutskottet har hört har framfört sin oro över att en ändring av behörighetsvillkoren i fråga om exceptionellt krävande objekt på ovan beskrivet sätt leder till att projekterare, byggmästare och tekniker som i dagens läge har behörighet för synnerligen krävande uppgifter inte längre kan arbeta på samma sätt som hittills. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande ansett att miljöutskottet måste utreda vilka effekter de nya bestämmelserna har i relation till de nuvarande behörighetskraven. Visar det sig att ett stort antal projekterare och arbetsledare förlorar sin behörighet för sina nuvarande arbetsuppgifter, måste bestämmelserna ändras, exempelvis genom att svårighetsklasserna preciseras, övergångsbestämmelser införs eller på något annat lämpligt sätt.

Miljöutskottet har utrett hur gällande behörigheter påverkas av lagstiftningen. När utgångspunkten för det första är att kravnivån inte ska ändras blir det inga omfattande effekter. För det andra saknar det inte betydelse att när bara mycket få exceptionella projekterings- och arbetsledningsuppgifter anses vara exceptionellt krävande enligt den nya lagen kommer jobbmöjligheterna i stället i öka, när antalet uppgifter som anses vara krävande ökar till följd av det. En omfattande oro för stora förändringar i detta avseende är således obefogad.

En farhåga som framförts till utskottet är att vissa projekterare och arbetsledare kommer att förlora behörigheten till sitt nuvarande arbete när lagen träder i kraft. Utgångspunkten måste enligt utskottets mening vara den — liksom i fråga om behörigheter i allmänhet i lagstiftningen — att en person med en viss behörighet (examen och erfarenhet) får behålla den på samma sätt som behörigheter i allmänhet inom den berörda branschen.

Det är för det första mycket viktigt att övergångsperioden är tillräckligt lång när det nya systemet införs för att branschen ska ha möjlighet att förbereda sig för tillämpningen av de reviderade kraven. En lämpligt dag för ikraftträdande av lagändringen är enligt utskottet exempelvis den 1 augusti 2014.

För det andra föreslår utskottet en övergångsbestämmelse för att garantera att projekterare och arbetsledare som nu har behörighet för synnerligen krävande objekt fortsatt ska behålla sin behörighet. Även om det är klart att det rör sig om en liten grupp personer är det i princip viktigt att sörja för utgångspunkten när det gäller bibehållen behörighet. Utskottet hänvisar på denna punkt till ställningstagandet i grundlagsutskottets utlåtande.

Miljöutskottet kan inte anse det vara acceptabelt att ens några få behöriga fackmännskor skulle förlora sin möjlighet att arbeta med uppgifter som de hittills utfört på behörigt sätt. Detta kan komma att beröra några få personer som genom praktisk erfarenhet utan högre högskoleexamen förvärvat den särskilda kompetens som behövs för projekteringsuppgifter. Utskottet understryker att det inte krävs högre högskoleexamen för exceptionellt krävande arbetsledningsuppgifter.

I den övergångsbestämmelse som utskottet föreslår är behörigheten knuten till ett godkännande av behörighet som byggnadstillsynsmyndigheterna gjort i praktiken. Enligt övergångsbestämmelsen ska också personer som byggnadstillsynsmyndigheterna före lagens ikraftträdande godkänt för synnerligen krävande uppgifter och som därmed kan anses uppfylla förutsättningarna för uppgiften anses vara projekterare

eller arbetsledare som uppfyller behörighetsvillkoren när lagen träder i kraft.

Avsikten med bestämmelsen är att sörja för bibehållen behörighet för behöriga personer i vissa sällsynta fall som eventuellt kan finnas. Det bör inte finnas något stort behov av detta eftersom behörigheterna i princip kvarstår som förr. Samtidigt påpekar utskottet att övergångsbestämmelsen inte innebär någon förändring av det rådande rättsläget, dvs. att inte ens ett tidigare godkännande i samma kommun i sig räcker som grund för att bli godkänd som projekterare eller arbetsledare. Det är byggnadstillsynsmyndigheten som slår fast behörigheten för varje uppgift separat. Ingen har någon subjektiv rätt att bli godkänd vare sig nu eller i fortsättningen¹.

I detta sammanhang påpekar utskottet att behållande av gällande behörigheter inte kan bindas till de s.k. FISE-behörigheter som används i branschen, eftersom lagstiftningen inte erkänner dem och det därför inte går att hänvisa till dem i lag. FISE är ett aktiebolag som ägs och förvaltas av organisationerna inom byggbranschen och som beviljar behörighet inom bygg-, VVS- och fastighetsbranscherna. Den har ingen officiell, i lagstiftningen erkänd ställning, även om FISE-behörigheterna i praktiken är kända. Sådan behörighet, dvs. behörighet enligt FISE-registret, hjälper exempelvis dem som ska inleda ett byggprojekt att hitta en lämplig expert för projektet. Antalet FISE-behörighetsbevis varierar branschvis. Av de projekterare och arbetsledare som arbetar inom byggbranschen har omkring 10 % behörighetsbevis i klass AA beviljad

av FISE. Enligt uppgift har FISE omkring 100 olika behörighetsbenämningar. Den absoluta merparten, ca 70 %, av behörighetsbenämningarna och så gott som alla villkor för behörighetsbevisen är sådana som FISE själv tagit fram och slagit fast. Det är också möjligt att exempelvis behörighetsbeviset i klass AA beviljats någon som inte uppfyller behörighetsvillkoren enligt markanvändnings- och bygglagen.

Utskottet understryker att det är byggnadstillsynsmyndigheterna som har rätten att besluta vem som får vara aktör i byggprojekt. FISE-behörighet är i sig inte en tillräcklig grund för godkännande. Enligt uppgifter från kommunerna varierar användningen av FISE-behörighetsbevis när det gäller att bedöma behörighet för projekterings- och arbetsledningsuppgifter inom den kommunala byggnadstillsynen år 2013 mellan en och fem procent och är under alla omständigheter mycket liten. Största delen av branschaktörerna bevisar sin behörighet för byggnadstillsynsmyndigheterna med examens- och utbildningsbevis, med intyg över erfarenhet och genom referenser. Utskottet vill betona att syftet med dessa uppgifter inte på något sätt är att förringa FISE-systemet.

I fortsättningen måste man också när FISE-behörigheter beviljas beakta att tolkningen av skillnaderna mellan svårighetsklasserna åter sker enligt den ursprungliga avsikten, dvs. så att den högsta kategorin för exceptionellt krävande uppgifter begränsas till ytterst få objekt. För exceptionellt krävande projekteringsuppgifter är behörighetsvillkoret högre högskoleexamen och tillräcklig erfarenhet. Utöver högre högskoleexamen godkänns också högre yrkeshögskoleexamen, eftersom de exceptionellt krävande objekten förutsätter särskild kompetens. Behörighetsvillkor för exceptionellt krävande arbetsledningsuppgifter är högskoleexamen eller tidigare avlagd examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen och tillräcklig erfarenhet. Utöver ingenjörsexamen vid yrkeshögskola inom byggbranschen eller det tekniska området är också byggmästarexamen vid yrkeshögskola en i lagen avsedd högskoleexamen. För exceptionellt krävande arbetsledningsuppgifter

¹ Enligt rättspraxis innebär inte möjligheten till ett anmälningsförfarande att behörighetsvillkoren för ansvariga arbetsledare skulle lindras eller att förfarandet kan användas som grund för undantag från villkoren. Inte ens ett tidigare godkännande i samma kommun räcker i sig som grund för att bli godkänd som ansvarig arbetsledare för nya projekt (HFD l. 2174 2009). Rättspraxis har också fastställt (HFD l. 2989 2004) att behörighetsvillkoren för projekterare inte ska anses vara sådana byggbestämmelser och byggföreskrifter som avses i 171, 172 och 175 § i markanvändnings- och bygglagen. Det är därmed inte möjligt att bevilja undantag från behörighetsvillkoren för projekterare utifrån 23 kap. i den lagen.

inom specialområden krävs det särskild kompetens för sådana uppgifter. Här poängterar utskottet att det krävs riktlinjer och utbildning plus samarbete mellan alla branschaktörer om man vill garantera att bestämmelserna om systemet för klassificering av uppgifter och projekterarnas och arbetsledarnas behörighet verkligen verkställs.

Bestämmelser om fukt- och mögelskador

Kvalitetsproblemen inom byggsektorn har varit uppe flera gånger under de senaste åren. Fukt- och mögelskador förekommer allmänt i hela byggnadsbeståndet. Revisionsutskottet anser i sitt betänkande ReUB 1/2013 rd att byggkvaliteten inte har förbättrats och det fortfarande brister stort i underhåll och reparationskultur. Det är sannolikt att kvaliteten varierar mer än tidigare, menar revisionsutskottet. Byggfel som gjorts under de senaste decennierna har varit en starkt bidragande orsak till de nuvarande fukt- och mögelskadorna, men det förekommer allvarliga fukt- och mögelskador också i nya byggnader. Likaså påträffar man i pågående byggen försummelser som bäddar för kommande problem. Riksdagen godkände den 22 maj 2013 ett ställningstagande med anledning av betänkandet. Det innehöll 14 uttalanden om hur fukt- och mögelproblemen kan lösas.

I uttalande nummer 3 förutsätter riksdagen att regeringen tar större hänsyn till byggnaders inomhusmiljö redan i den pågående beredningen av ändringar i markanvändnings- och bygglagen och byggbestämmelsesamlingen. Enligt uttalandet bör beredningen bör även inkludera tydliga kompetenskrav för byggbranschen, eftersom dessa tillför branschen större kunskap och ökar antalet kvalificerade experter. Uttalandet innehåller således en särskild hänvisning till den nu aktuella propositionen, som å sin sida inte säger ett ord om uttalandet. I propositionen beaktas ändå särdragen i ombyggnad genom hela processen av projektering, uppförande och tillsyn. Med andra ord beaktas också särdragen i fukt- och mögelreparationer.

Miljöutskottet har i sin behandling av propositionen beaktat det nämnda uttalandet särskilt och påpekar att det i praktiken är hälsoskyddslagen som tillämpas på eventuella negativa hälsoeffekter som befintliga byggnader ger upphov till. Markanvändnings- och bygglagen blir tillämplig när ett byggprojekt startar, dvs. till exempel vid ombyggnadsprojektering och när projekttillståndet behandlas av byggnadstillsynsmyndigheterna. Den lagen är ändå det viktigaste instrumentet för reglering av projektering av byggnader och byggnadstillsyn och av behörighetsvillkoren för projekterare och arbetsledare. Allt detta bidrar till att främja garantierna för byggkvalitet i syfte att förebygga fukt- och mögelskador till följd av projekteringslösningar eller själva uppförandet av byggnaden.

Utifrån inkommen utredning noterar utskottet att de bestämmelser som behövs för att hantera fukt- och mögelskador finns i markanvändnings- och bygglagen, men att lagens breda tillämpningsområde och allmänna formuleringar innebär att de detaljerade reglerna framgår av författningar på lägre nivå. På lagnivå är skrivsättet allmänt och flexibelt och därmed innehåller lagbestämmelserna inte särskilda specialkrav när det gäller sanering av fukt- och mögelskador. På motsvarande sätt kan man vid behov förutsätta särskilda förfaranden för att åtgärda fukt- och mögelskador eftersom byggnadstillsynsmyndigheterna har prövningsrätt i varje enskilt fall. Det bör emellertid påpekas att bestämmelserna om särskilda förfaranden på lagnivå är allmänt hållna och nämner inte separat de särskilda förfaranden som behövs för fukt- och mögelskador. Markanvändnings- och bygglagen beaktar således fukt- och mögelskador bland övriga mål som måste beaktas, medan den närmare regleringen finns i förordningar och anvisningar.

Det är av dessa orsaker inte motiverat att i markanvändnings- och bygglagen införa särskilda bestämmelser om behörighetsvillkor för sanering av fukt- och mögelskador, men utskottet anser att ett behov finns på förordnings- och anvisningsnivå. Det hade i vilket fall som helst varit lämpligt att i propositionen ta upp riksdagens uttalande och motivera utfallet.

I det följande tar utskottet upp bestämmelser i markanvändnings- och bygglagen som främjar i synnerhet ett för hälsan ändamålsenligt byggande och sanering av fukt- och mögelskador.

Behörighetsvillkor

Svårighetsklasserna för projekteringsuppgifter enligt den föreslagna 120 d § bestäms delvis utifrån egenskaper som gäller byggnadens sundhet. Med andra ord kan man också kräva särskild kompetens när exceptionellt svåra fukt- och mögelsskadeobjekt ska saneras. Dessutom sägs det i 131 § 2 mom. 5 punkten att byggnadstillsynsmyndigheten kan kräva att det till ansökan om bygglov även fogas en utredning om byggnadens skick som utarbetats av en kompetent person. Bestämmelsen innebär att reglerna om kompetens omfattas av kompetensbedömningen enligt hälsoskyddslagen, eftersom den utredning om byggnadens skick som krävs i bygglovsfasen har gjorts i enlighet med kraven i hälsoskyddslagen och därmed bygger kompetenskraven på hälsoskyddslagen. Därmed ställs det inga särskilda på markanvändnings- och bygglagen baserade behörighetsvillkor för den som utreder byggnadens skick. Enligt propositionsmotiven (s. 33/II) ska den personen ha den utbildning och erfarenhet som krävs för att göra utredningen. Detta tillämpas t.ex. vid utredning av mögelskador som orsakats av fukt.

Dessutom innehåller lagförslaget på svårighetsklasser baserade behörighetsvillkor för huvudprojekterare, byggprojekterare, specialprojekterare, ansvariga arbetsledare och arbetsledare för specialområden. Det är meningen att dessa ska preciseras med två förordningar på grundval av bemyndiganden att utfärda förordning. Den som projekterar reparationer och ändringsarbeten ska enligt 120 e § ha erfarenhet av projekteringsuppgifter som avser reparationer eller ändringar. Dessutom innebär 120 § att projekterare ska ha tillräckligt underlag för projekteringen i fråga om den byggnad som ska byggas om.

Miljöutskottet förutsätter att behörighetsvillkoren för besiktningsmän anges detaljerat i tabeller i anvisningarna och att de tas fram i sam-

arbete med branschen, på samma sätt som behörigheten för projekterare och arbetsledare traditionellt har tagits fram och tas fram även i fortsättningen.

Utskottet understryker också att de som projekterar sanering av fuktskador och inomhusklimat är en separat specialprojekterargrupp vars behörighet bör föreskrivas särskilt i författningar på lägre nivå och i anvisningar. Med andra ord ska man i fråga om uppgifter för projektering av fuktskadesanering kräva en examen som inbegriper studieprestationer som gäller fuktskador och inomhusklimat och konstruktionsteknik i enlighet med den föreskrivande tabellen. Tabellerna måste tas fram i samarbete med branschorganisationerna och utbildningsaktörerna. På samma sätt utgör arbetsledarna för sanering av fuktskador och dåligt inomhusklimat en egen grupp arbetsledare för specialområden vars behörighet det måste föreskrivas om särskilt.

I samband med handlingsprogrammet för åtgärder mot fukt och mögel utarbetades en gemensam utbildnings- och behörighetsplan för de besiktningsmän, saneringsprojekterare, arbetsledare och övervakare som deltar i saneringen av fukt- och mögelskador.

Regleringen av externa granskningar

Enligt det föreslagna 150 c § 1 mom. i lagförslag 1 kan byggnadstillsynsmyndigheten när den behandlar tillståndsansökan eller under byggnadsarbetet kräva att den som påbörjar ett byggprojekt lägger fram en oberoende sakkunnigs utlåtande om huruvida den planerade lösningen eller byggandet uppfyller föreskrivna krav.

Utskottet hänvisar till debatten om målen att förbättra byggkvaliteten och ändamålsenlig reparation av fukt- och mögelskador, där det framförts att behörighetsvillkoren inom branschen behöver bli strängare. Följaktligen föreslår utskottet att momentet ändras så att den sakkunnige också ska vara kvalificerad.

Enligt 2 mom. i samma paragraf kan myndigheten kräva utlåtande om bl.a. sådana metoder för genomförande påverkar byggnadens sundhet som det saknas tidigare erfarenhet av. Extern

granskning kan också krävas när man misstänker fel eller försummelse vid byggandet och verkningarna inte tillförlitligt kan bedömas utan sådan granskning.

Utskottet föreslår att 150 c § 2 mom. kompletteras med bestämmelser om att extern granskning får krävas också i situationer där det upptäcks skador och konstruktioner som inte har beaktats i beskrivningarna. Det händer ofta att skador som inte syns på ytan uppdagas först i samband med reparationer. Därför behövs kompletteringen för att bidra till att fuktskadesaneringsarna lyckas.

Särskilt förfarande också för hantering av fukt- och mögelskador

Enligt den föreslagna 150 d § kan byggnadstillsynsmyndigheten vid synnerligen krävande byggprojekt kräva att det görs en kvalitetssäkringsutredning, sakkunniggranskning eller extern granskning också om objektet är förknippat med en särskild risk för att de krav som ställs på sundhet eller byggnadsfysikalisk funktion inte kan uppfyllas. Ett sådant särskilt förfarande kan krävas både vid uppförandet av en ny byggnad och i samband med reparations- eller ändringsarbeten.

Skyddsbeskrivning

Enligt den nya 134 a § i lagförslaget får byggnadstillsynsmyndigheten bestämma att behövliga specialbeskrivningar ska utarbetas. Enligt regeringens detaljmotivering kan det också röra sig om en beskrivning över hur byggplatsen ska skyddas mot väder och andra omständigheter och en beskrivning över fuktkontroll. Utskottet understryker dessa beskrivningars betydelse för att förebygga fukt- och mögelskador. Om man vill förbättra byggkvaliteten måste man mer effektivt se till att objektet och byggmaterialet skyddas från att bli blöta. Utan särskild beskrivning eller särskilt beaktande förblir detta skyddande ofta ogjort.

Enligt riksdagens uttalande 5 utifrån revisionsutskottets tidigare nämnda betänkande förutsätter riksdagen att regeringen vidtar åtgärder

för att fukthanteringen på byggen ska bli bättre, påpekar miljöutskottet. Dessutom påpekar utskottet utifrån inkommen utredning att skyddet mot väder och andra omständigheter på byggarbetsplatserna ingår i det pågående arbetet med att se över del C2 i byggnadsbestämmelsesamlingen, "Fukt", och den tillhörande handboken. I detta arbete utnyttjas de erfarenheter och den praxis som olika kommuners byggnadstillsyn har för att förbättra skyddet mot väderlek och andra omständigheter, exempelvis Uleåborgs stads byggnadstillsynsanvisning "Rakentamisprosessin kosteudenhallinta -rakennuttajan laatuvalinnat, suunnittelu, työmaatoteutus ja ylläpito 2013". Också det nationella åtgärdsprogrammet mot fukt- och mögelskador fäster uppmärksamhet vid att det är viktigt för fuktskyddet att beställaren har kompetens. De faktiska åtgärderna med anledning av uttalandet hänger också samman med det pågående arbetet med en anvisning för beställaren som föreningen Rakli (Asunto- ja toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry) håller på att ta fram och kommunernas drive för beställarkompetens som en del av programmet för åtgärder mot fukt och mögel.

Regelverket om fukt- och mögelskador

Miljöutskottet pekar på det sista uttalandet i riksdagens ställningstagande med anledning av revisionsutskottets betänkande. Där står det att riksdagen förutsätter att regeringen i statens årsberättelse för 2013 avger en första rapport om hur de åtgärder som förutsatts i punkterna 1-13 har genomförts. Då bör regeringen klargöra med vilka metoder kvaliteten på nybyggen och saneringar och på byggnadsunderhållet kan höjas avsevärt och vilken instans som åtar sig det sammantagna ansvaret för att de påtalade missförhållandena avhjälps.

I samband med behandlingen av propositionen har miljöutskottet på begäran fått en redogörelse från miljöministeriet för vilka åtgärder den vidtagit med anledning av uttalandena i det ställningstagande som riksdagen godkänt utifrån revisionsutskottets betänkande. Utskottet noterar utifrån inkommen utredning att uttalandena del-

vis ska genomföras av andra ministerier, men att åtgärder vidtagits med anledning av alla uttalanden. Den samlade rapporteringen om hur uttalandena genomförts kommer att ske i samband med regeringens årsberättelse. Det är revisionsutskottet som ansvarar för den samlade rapporteringen, eftersom det var på dess förslag som riksdagen godkände det nämnda ställningstagandet inklusive uttalandena.

Det bör slutligen också påpekas att en del av fukt- och mögelskadorna beror på funktion och försummelser under användningstiden. Mer uppmärksamhet måste ägnas åt att byggnader används och underhålls på behörigt sätt. Sunda byggnader främjas av utveckling av systemen för installationsteknik och byggnadsautomatik, av proaktivt underhållet och rent allmänt av bättre fastighetsvård och underhåll. Exempelvis är funktion, underhåll och rengöring av ventilationssystemen av stor betydelse för att förebygga problem med byggnaders inomhusklimat. Markanvändnings- och bygglagen innehåller få bestämmelser om skyldigheterna under användningstiden. Utskottet understryker att den övergripande genomgången av markanvändnings- och bygglagen i ett så tidigt skede som möjligt bör inbegripa en samlad bedömning av möjligheterna att genom lagstiftning främja förebyggande av fukt- och mögelskador och bättre fastighetsvård, också med beaktande av åtgärder under användningstiden.

Det tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av markanvändnings- och bygglagen

120 d §. Projekteringsuppgifternas svårighetsklasser. Utskottet föreslår att den högsta svårighetsklassen i 3 mom. ändras från synnerligen krävande till exceptionellt krävande enligt kommentarerna i den allmänna motiveringen. Dessutom gör utskottet en del tekniska ändringar i momentet. I 5 mom. föreslår utskottet att normgivningsbemyndigandet ändras så att det är

statsrådet och inte miljöministeriet som får utfärda förordning. Detta anses nödvändigt eftersom de närmare bestämmelser som utfärdas genom förordning har en nära koppling till behörighetsvillkoren. Även om det i lag finns tillräckliga grundläggande bestämmelser och den preciserande regleringen är av mer teknisk natur, kan den ändå vara av mer övergripande betydelse i den meningen att det är motiverat att statsrådet utfärdar den.

120 e §. Behörighetsvillkor för projekterare. Utskottet ändrar synnerligen krävande i 3 mom. till exceptionellt krävande precis som i 120 d §. Dessutom stryker utskottet kravet på erfarenhet i slutet av momentet. En exceptionellt krävande projekteringsuppgift kommer inte att kräva erfarenhet av att biträda i exceptionellt krävande uppgifter, eftersom antalet sådana uppgifter i praktiken är väldigt få.

122 §. Ansvarig arbetsledare. Utskottet gör en del tekniska ändringar i 1 mom.

122 b §. Arbetsledningsuppgifternas svårighetsklasser. Utskottet ändrar synnerligen krävande till exceptionellt krävande på samma sätt som i 120 d och 120 e §. Vidare föreslår utskottet på samma sätt som i fråga om 120 d § 5 mom. att bemyndigandet att utfärda förordning ska gälla statsrådet och inte miljöministeriet. Motiveringen framgår i motiven till 120 d §.

122 c §. Behörighetsvillkor för arbetsledare och arbetsledare för specialområden. Utskottet ändrar synnerligen krävande till exceptionellt krävande på samma sätt som i 120 d, 120 e och 122 b §.

122 e §. Godkännande av arbetsledare och arbetsledare för specialområden. Utskottet anser att återkallelse av godkännande är ett så kraftfullt ingrepp i arbetsledarnas rättssäkerhet att orsaken måste vara att personen har försummat sina arbetsuppgifter i väsentlig grad eller något liknande. Följaktligen lägger utskottet till att försummelsen ska vara väsentlig och att arbetsledaren ska höras.

149 a §. Användning av grannens område. Med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskottet ändrar utskottet det något gammalmodiga finska ordet "sanottavaa" till "muu kuin tilapäinen ja vähäinen", vilket också föranleder en ändring av den svenska lydelsen.

150 b §. Sakkunniggranskning. Utskottet föreslår att formuleringen i 4 mom. preciseras.

150 c §. Extern granskning. I 1 mom. lägger utskottet till ett krav på att sakkunniga ska vara kvalificerade. I 2 mom. lägger utskottet till skador som upptäcks vid reparation och ändring som kriterium för granskning. Samtidigt delar utskottet upp momentet i två punkter så att tillägget blir en ny 2 punkt. Motiven till ändringarna ingår i den allmänna motiveringen.

150 d §. Särskilt förfarande. Utskottet föreslår att 2 mom. stryks och att skyldigheten under byggtiden bildar ett nytt 5 mom. Därmed blir 3 mom. i propositionen ett nytt 2 mom. och 4 mom. ett nytt 3 mom. De ändras också tekniskt. Vidare stryker utskottet bemyndigandet att utfärda förordning i 7 mom. eftersom det inte behövs.

151 §. Byggherreövervakning. Utskottet preciserar formuleringen i 4 mom.

153 §. Slutsyn. Grundlagsutskottet anser att paragrafen måste kompletteras i enlighet med 150 § 4 mom. och 150 a § 3 mom. med ett uttryckligt omnämnande av att syn får förrättas i utrymmen som används för boende av permanent karaktär bara om det är nödvändigt för att utreda den fråga som synen gäller. Det är en förutsättning för att lagen ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Utskottet hänvisar till utlåtandet från grundlagsutskottet och föreslår att detta föreskrivs i ett nytt 4 mom.

Följaktligen blir 4 mom. i propositionen ett nytt 5 mom. Utskottet preciserar momentet och ändrar "bygglovet" till "lovet eller tillståndet".

Då ändras inte rättsläget och bestämmelsen kan precis som i dag också tillämpas på åtgärdsstillstånd och tillstånd för miljöåtgärder.

153 a §. Partiell slutsyn. Utskottet ändrar "bygglovet" till "lovet eller tillståndet" på samma sätt som i 153 § 4 mom.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen. Utskottet föreslår att 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen utgår. Enligt det ska den gamla lagen tillämpas på ärenden där ansökan om bygglov eller någon annan tillståndsansökan blivit anhängig före den nya lagens ikraftträdande. Utskottet anser att läget blir klarast om den nya lagen tillämpas på alla situationer genast från dess ikraftträdande. Eftersom meningen är att ikraftträdandet ska infalla först hösten 2014 har branschaktörerna och byggnadstillsynsmyndigheterna tillräckligt med tid att förbereda sig. Därmed behövs inte den lösning som regeringen föreslår.

I stället för det 2 mom. som utgår föreslår miljöutskottet tillägg av den övergångsbestämmelse som den föreslår i den allmänna motiveringen. Syftet med den är att se till att projekterare och arbetsledare som har behörighet för exceptionellt krävande uppgifter när lagen träder i kraft inte ska förlora behörigheten för de uppgifter som de fram till dess utfört korrekt med byggnadstillsynsmyndighetens godkännande. Ett tidigare godkännande i samma kommun räcker inte i sig som grund för att bli godkänd som projekterare eller arbetsledare. Det är byggnadstillsynsmyndigheten som slår fast behörigheten för varje uppgift separat.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lagförslag 1

119—120 c §
(Som i RP)

120 d §

Projekteringsuppgifternas svårighetsklasser

(1 och 2 mom. som i RP)

Utöver vad som bestäms i 1 mom., kan en projekteringsuppgifts svårighetsklass vara *exceptionellt* krävande om något av kraven eller någon av egenskaperna i 2 mom. är *exceptionella*.
(Utesl.)

(4 mom. som i RP)

Närmare bestämmelser om bestämmande av svårighetsklassen för projekteringsuppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

120 e §

Behörighetsvillkor för projekterare

(1 och 2 mom. som i RP)

Behörighetsvillkor för byggprojekterare och specialprojekterare i *exceptionellt* krävande projekteringsuppgifter är för projekteringsuppgiften lämplig högre högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området samt minst sex års erfarenhet av krävande projekteringsuppgifter (*utesl.*).

(4 och 5 mom. som i RP)

120 f—121 a §
(Som i RP)

122 §

Ansvarig arbetsledare

Vid byggnadsarbete som kräver bygglov ska det finnas en ansvarig arbetsledare som leder byggnadsarbetet. Vid *arbete* som kräver åtgärdsstillstånd ska det finnas en ansvarig arbetsledare

endast om detta är nödvändigt av orsaker som har att göra med säkerheten eller sundheten vid användningen av *objektet* eller landskaps- och miljöaspekter.

(2—4 mom. som i RP)

122 a §
(Som i RP)

122 b §

Arbetsledningsuppgifternas svårighetsklasser

(1 och 2 mom. som i RP)

Utöver vad som bestäms i 1 och 2 mom., kan en arbetsledningsuppgifts svårighetsklass vara *exceptionellt* krävande om något av kraven eller någon av egenskaperna i 1 mom. är *exceptionella*.

(4 mom. som i RP)

Närmare bestämmelser om bestämmande av svårighetsklassen för arbetsledningsuppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

122 c §

Behörighetsvillkor för arbetsledare och arbetsledare för specialområden

(1 mom. som i RP)

Behörighetsvillkor för arbetsledare i *exceptionellt* krävande arbetsledningsuppgifter är för uppgiften lämplig högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området eller tidigare examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen samt dessutom tillräcklig erfarenhet av och god förtrogenhet med krävande arbetsledningsuppgifter inom området i fråga.

122 d §
(Som i RP)

122 e §

*Godkännande av arbetsledare **och arbetsledare för specialområden***

(1 mom. som i RP)

Byggnadstillsynsmyndigheten ska återkalla godkännandet, om det är motiverat på grund av att uppgifterna försumrats i *väsentlig grad* eller av någon annan motsvarande orsak. *Myndigheten ska vid behov höra arbetsledaren.*

(3 mom. som i RP)

122—149 §
(Som i RP)

149 a §

Användning av grannens område

Byggnadstillsynsmyndigheten kan på ansökan och efter att ha hört sökandens granne meddela tillstånd för att använda grannens område för utförande av byggnadsarbete eller andra åtgärder som är nödvändiga för sökanden, om inte detta orsakar grannen olägenhet eller störning *som inte är tillfällig eller ringa*. Sökanden ska efter åtgärden iståndsätta och återställa grannens område i det skick i vilket det var före åtgärden.

149 b—150 a §
(Som i RP)

150 b §

Sakkunniggranskning

(1—3 mom. som i RP)

Sakkunniggranskning som är godkänd av byggnadstillsynsmyndigheten ska komplettera myndighetstillsynen under byggtiden.

150 c §

Extern granskning

När tillståndsansökan behandlas eller under byggnadsarbetet kan byggnadstillsynsmyndig-

heten kräva att den som påbörjar ett byggprojekt lägger fram en oberoende *och kvalificerad* sakkunnigs utlåtande om huruvida den planerade lösningen eller byggandet uppfyller föreskrivna krav.

Byggnadstillsynsmyndigheten kan kräva utlåtandet om det vid byggandet används sådana metoder för planering och genomförande eller sådana produkter som har betydande inverkan på byggnadens säkerhet, sundhet eller långtidshållbarhet, men tillräcklig säkerhet eller tidigare erfarenhet om deras funktionsduglighet saknas. Extern granskning kan krävas även

1) när det observeras eller misstänks att ett fel har uppstått eller en försummelse har inträffat vid byggandet, och verkningarna eller korrigeringen eller avhjälpandet av felet eller försummelsen inte tillförlitligt kan bedömas eller genomföras utan en extern granskning, och

2) när det vid reparationer eller ändringar upptäcks skador och konstruktioner som inte har beaktats i beskrivningarna.

(3 och 4 mom. som i RP)

150 d §

Särskilt förfarande

(1 mom. som i RP)

(2 mom. utesl.)

Det särskilda förfarande som avses i 1 (utesl.) mom. kan krävas om objektet är förknippat med en särskild risk för att de krav som ställs på strukturell säkerhet, brandsäkerhet, sundhet eller byggnadsfysikalisk funktion inte kan uppfyllas eller att kulturhistoriska värden går förlorade. (3 mom. i RP)

Ett särskilt förfarande kan krävas vid uppförandet av en ny byggnad samt i samband med reparations- eller ändringsarbeten. (4 mom. i RP)

(4 mom. som 5 mom. i RP)

Dessutom kan byggnadstillsynsmyndigheten i beslutet om särskilt förfarande förordna att den som påbörjar ett byggprojekt och ägaren till byggnaden under byggnadens användningstid ska bevaka att de väsentliga tekniska kraven i 117 a—117 g § uppfylls i fråga om de konstruk-

tioner eller byggnadsegenskaper som omfattas av särskilt förfarande. (Nytt 5 mom.)

(6 mom. som i RP)

(7 mom. utesl.)

150 e—150 f §

(Som i RP)

151 §

Byggherreövervakning

(1—3 mom. som i RP)

Byggherreövervakningen inskränker inte byggnadstillsynsmyndighetens behörighet *enligt denna lag*. Slutsyn ska oberoende av byggherreövervakningen förrättas i enlighet med 153 §.

(5 mom. som i RP)

151 a §

(Som i RP)

153 §

Slutsyn

(1—3 mom. som i RP)

En inspektion får förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast

om det är nödvändigt för att utreda den sak som inspektionen gäller. (Nytt 4 mom.)

Den som påbörjar ett byggprojekt ska ansöka om förrättande av slutsyn under den tid *lovet eller tillståndet* är i kraft. (4 mom. i RP)

153 a §

Partiell slutsyn

(1 mom. som i RP)

Den som påbörjat byggprojektet ska ansöka om förrättande av slutsyn under den tid *lovet eller tillståndet* är i kraft också när en byggnad eller en del av den godkänns för ibruktagande vid en partiell slutsyn.

(3 mom. som i RP)

153 b §

(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen

(1 mom. som i RP)

När denna lag träder i kraft ska också personer som byggnadstillsynsmyndigheten tidigare godkänt för motsvarande synnerligen krävande uppgifter och som därmed kan anses uppfylla förutsättningarna för uppgiften anses vara projekterare och arbetsledare som uppfyller behörighetsvillkoren.

Helsingfors den 11 december 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
vordf. Rakel Hiltunen /sd
medl. Tarja Filatov /sd
Christina Gestrin /sv
Timo Heinonen /saml
Pauli Kiuru /saml
Jukka Kärnä /sd
Jari Lindström /saf

Eeva-Maria Maijala /cent
Tapani Mäkinen /saml
Martti Mölsä /saf
Sari Palm /kd
Anni Sinnemäki /gröna
Mirja Vehkaperä /cent
ers. Sirpa Paatero /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.